

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

от

Министерския съвет на Република България

по

конституционно дело No 7 за 2001 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛЮ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

С определение от 29 март 2001 г. сме конституирани като заинтересувана страна по конституционно дело № 7 за 2001 г., образувано по искане на 54 народни представители от 38-то Народно събрание за установяване изцяло на противоконституционността на Закона за изменение и допълнение на Закона за достъп до документите на бившата Държавна сигурност (ЗИД ЗДДБДС), обнародван в "Държавен вестник", бр. 24 от 2001 г., или алтернативно за установяване на противоконституционността на § 6, § 7 в частта му, с която са създадени чл. 4г и чл. 4д, § 3, § 5, § 8, § 21, § 23 и § 25 от закона.

1. Относно твърденията за противоречие на ЗИД ЗДДБДС с член 4, ал. 1, чл. 87, ал. 1 и чл. 88, ал. 1 от Конституцията

В искането се твърди, че ЗИД ЗДДБДС противоречи на чл. 4, ал. 1 от Конституцията, тъй като при приемането му бил нарушен чл. 11, ал. 1 от Закона за нормативните актове (ЗНА) и чл. 68 и чл. 69, ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (ПОДНС).

Нарушаването на чл. 11, ал.1 от ЗНА се обосновава с това, че Законът за достъп до документите на бившата Държавна сигурност (ЗДДБДС), който се изменя и допълва, имал 14 члена, разположени на 3 страници, докато първоначално внесеният в Народното събрание проект на ЗИД ЗДДБДС имал 22 параграфа, разположени на 7 страници, а приетият бил три пъти по-голям по обем от първоначално внесения и бил разположен на 17 страници.

Нарушаването на ПОДНС се обосновава с това, че между първо и второ четене и след изтеклите срокове за предложения бил внесен практически нов законопроект, който принципно се различавал от приетия на първо гласуване и бил "изработен незнайно от кой и внесен незнайно от кого". Това, че законопроектът бил нов, личало и от новото му заглавие.

Министерският съвет не е вносител на проекта на ЗИД ЗДДБДС, поради което не разполагаме с точна информация относно съдържанието на първоначално внесения в Народното събрание законопроект и направените между първо и второ гласуване изменения и допълнения в него. Считаме обаче, че посочените по-горе доводи на групата народни представители не могат да обосноват извод за противоконституционност на закона.

Евентуални нарушения в законодателния процес биха могли да доведат до противоконституционност на закона само ако те са нарушения на конституционни норми, установяващи изисквания към начина на приемане на законите. Когато законът е приет при спазване на изискванията на чл. 87 и чл. 88 от Конституцията, не може да се твърди, че нарушението или неспазването на други процедурни правила по приемането на нормативните актове, установени в ЗНА и ПОДНС, води до противоречие с Конституцията, тъй като било нарушение на принципа за правовата държава, установен в чл. 4, ал. 1. Целта на ЗНА е да създаде правила за съставянето на нормативните актове, които са от значение за прилагането и тълкуването на актовете. Член 11, ал. 1 от ЗНА е законова, а не конституционна норма и неспазването на този текст при приемането на

закон не може да бъде основание за противоконституционност на закона. Възприемането на противното би означавало, че всеки специален закон би бил противоконституционен като приет в противоречие с конституционния принцип за правовата държава, тъй като с него се установяват отклонения от общия ред, установен с действащ закон.

Извод в подобен смисъл следва и от мотивите в Решение № 5 от 1998 г. по конституционно дело № 2 за 1998 г., в което Конституционният съд е приел, че:

“Преценката за конституционност ... съгласно чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията може да бъде дадена единствено с оглед на това, дали са нарушени конституционни разпоредби, а не други нормативни актове, въвеждащи допълнителни изисквания и процедури (Решение № 3 от 1991 г. по к. д. № 17 от 1991 г.)”

Разпоредбите в ПОДНС не са с ранг на конституционна норма и тяхното нарушение също не може да обоснове противоконституционност на закона. В такъв смисъл е и трайната практика на Конституционния съд. В Решение № 3 на Конституционния съд от 1992 г. по конституционно дело № 30 за 1991 г. се казва:

“Неспазването на процедурни правила на Правилника за организацията и дейността на Народното събрание не е нарушение на конституционни норми. Конституционният съд не обсъжда такива нарушения”.

Аналогично е становището на Конституционния съд и в другите му решения. Според Решение № 3 от 1995 г. по конституционно дело № 6 за 1995 г. обстоятелството, че чл. 73 от Конституцията предвижда изрично създаването на ПОДНС, не придава на правилника конституционен характер и разпоредбите му не стават и не са конституционни норми. В същото решение Конституционният съд е посочил, че не намира основание да изостави разбирането си, изразено по конституционно дело № 17 от 1991 г., и след като разпоредбите на ПОДНС не представляват конституционни норми, то нарушаването им не води до

противоконституционност. По тези съображения Конституционният съд е приел, че твърдяните в искането нарушения на ПОДНС са без значение за решаване на делото и не е обсъждал в решението си дали тези правила са били нарушени. Същото становище е застъпил Конституционният съд и в Решение № 7 от 1998 г. по конституционно дело № 5 за 1998 г. и в Решение № 1 от 1999 г. по конституционно дело № 34 за 1998 г.

Ако въпреки това Конституционният съд прецени, че следва да обсъжда твърденията на народните представители за допуснати нарушения на ЗНА и ПОДНС, считаме, че те са неоснователни. Член 11, ал. 1 от ЗНА предвижда, че отмяна на закон и замяната му с нов се допуска само когато измененията са многобройни и съществени. Ясна е целта на законовия текст и въвеждането на двете кумулативни изисквания - да се ограничат случаите на отмяна на действащ закон и замяната му с нов, освен когато е необходимо да се подчертае същностната разлика между двете уредби. От искането не става ясно защо народните представители считат, че измененията са не само многобройни, но и съществени, тъй като те сочат само количествени доводи за броя на параграфите и страниците, върху които е разположен ЗИД ЗДДБДС. Действително законът съдържа многобройни изменения, но той не преурежда по нов, същностно различен начин материята. Той създава по-подробна уредба, съобразена с мотивите на Решение № 10 на Конституционния съд от 1997 г. по конституционно дело № 14 за 1997 г. относно органите, които извършват проверката по закона, мястото на Конституционния съд и на президента в системата от държавни органи, задължението на държавата законово да гарантира достойнството и правата на личността, като същевременно осигури правото на информация на обществото. ЗИД ЗДДБДС не променя нито целта, нито предмета на закона, който се изменя и допълва, а това означава, че няма основание за приемане на нов закон.

Неоснователни са и твърденията за допуснати нарушения на чл. 68 и чл. 69, ал. 2 от ПОДНС. Законът, независимо дали той изменя и допълва друг закон или създава първична уредба на обществени отношения, е едно

цяло, обвързано с обща цел и принципи. Приемането на закона на две гласувания дава възможност да бъдат обхванати всички отношения, които следва да бъдат уредени с него. Затова и Конституцията не ограничава възможностите на законодателя да допълва или изменя проектите на закони между двете гласувания. В съответствие с нея чл. 68, ал. 1 от ПОДНС изрично допуска не само изменения, но и допълнения в приетия на първо гласуване законопроект, а чл. 69, ал. 3 от ПОДНС поставя ограничения единствено за обсъждане и гласуване на предложения, които противоречат на принципите на приетия на първо гласуване законопроект, но не и за предложения, които допълват законопроекта, без да противоречат на неговите принципи. В искането не се сочи на кой от принципите в приетия на първо гласуване законопроект противоречат текстовете, допълнени и изменени при второто гласуване, което би било необходимо за обосноваване на твърденията на народните представители за противоречие с чл. 69, ал. 2 от ПОДНС.

Според групата народни представители между първо и второ гласуване в комисията на Народното събрание бил внесен практически нов законопроект, който бил “апокрифен” и “тайнствен”, защото в него не били отбелязани нито имена, нито имало подписи. Това означавало, че законът бил приет на едно гласуване и не бил внесен от народни представители или от Министерския съвет, т.е. в нарушение на чл. 87, ал. 1 и чл. 88, ал. 1 от Конституцията.

Проектът на ЗИД ЗДДБДС е внесен от народни представители в съответствие с чл. 87, ал. 1 и е приет на две гласувания в съответствие с чл. 88, ал. 1 от Конституцията. Това не се отрича от групата народни представители, тъй като в искането те сочат входящия номер на законопроекта и описват действия, извършени между двете гласувания в Народното събрание. Следователно конституционните изисквания на чл. 87, ал. 1 и чл. 88, ал. 1 са спазени. В искането не се сочи защо народните представители считат, че законопроектът, приет при второто гласуване, е “принципно различен от приетия на първо гласуване”, тъй като принципна

разлика между два законопроекта не може да се обоснове единствено с обема на законопроекта, с броя на параграфите в него и с броя на страниците, върху които е разположен. Изискванията към съдържанието на законопроектите и предложенията на народните представители, към сроковете за внасяне и към начина на удостоверяването им, които са установени в ПОДНС, в актове на председателя на Народното събрание или в практическата работа на парламента и комисиите му, не могат да обосноват нарушение на чл. 87, ал. 1 и чл. 88, ал. 1 от Конституцията.

В такъв смисъл е и Решение № 1 на Конституционния съд от 1999 г. по конституционно дело 34 за 1998 г., в което се казва:

“Законът ... е приет на две гласувания, извършени в отделни заседания, което е в пълно съответствие с изискванията на чл. 88, ал. 1, изр. първо от Конституцията. Евентуално нарушаване на процедурни правила, непредвидени в Конституцията, а в ПОДНС, не водят до нейното нарушаване. Обстоятелството, че самият ПОДНС подлежи на контрол за конституционносъобразност, показва, че неспазването му не може да бъде приравнено с нарушаване на Конституцията.”

2. Относно твърденията за противоречие на ЗИД ЗДДБДС с чл. 8, чл. 117 и сл., чл. 153 от Конституцията

Според групата народни представители чл. 4 в редакцията му след изменението с § 6 от ЗИД ЗДДБДС и чл. 4а, създаден с § 7 от ЗИД ЗДДБДС, който предвижда създаване на комисия от 7 члена, 5 от които се избират от Народното събрание, а 2 – от Министерския съвет, били противоконституционни, тъй като мнозинството в Народното събрание щяло да си определи 5 члена, а Министерският съвет, който е избран от това мнозинство, щял да назначи другите двата члена. Това означавало, че тази комисия няма да бъде един безпристрастен орган, а ще бъде политически орган.

В искането не се сочи на кой конституционен текст или принцип противоречат оспорените текстове. Независимо от това не намираме противоречие между тези текстове и Конституцията, тъй като те са

съобразени от една страна с конституционния принцип за разделение на властите, а от друга, отчитат интересите на всички политически сили, представени в парламента. Съгласно чл. 4а, ал. 1, т. 1 от Закона за достъп до документите на бившата Държавна сигурност и бившето Разузнавателно управление на Генералния щаб членовете на комисията от квотата на Народното събрание се избират по предложение на различни парламентарни групи. Следователно представителите на парламентарната опозиция ще имат същите права и същия достъп до информация, както и представителите на парламентарното мнозинство и на правителството. От друга страна вземането на решение за оповестяване на информацията е възложено на комисия, съставена по начин, който изключва участието на законодателния орган и на Министерския съвет. Начинът на съставяне на комисията, както и цялостната уредба в закона, създават достатъчно гаранции за осъществяване на целите на закона при условия на равнопоставеност и обективност.

В искането се твърди също, че § 7 в частта му, с която се създава чл. 4г, противоречи на чл. 8, чл. 117 и сл. и чл. 153 от Конституцията. Комисията по чл. 4г, чийто членове се определят от президента, председателя на Върховния касационен съд и главния прокурор, щяла да бъде "един "прикрит" политически орган, изпълняващ политически поръчки", защото президентът бил представител на мнозинството, а председателят на Върховния касационен съд и главният прокурор били назначени от него.

Няма да коментираме твърденията в искането за т.н "обясними пристрастия" на президента, председателя на Върховния касационен съд и главния прокурор, тъй като считаме, че подобни квалификации са недопустими, особено в рамките на предвидената в Конституцията процедура по оспорване конституционосъобразността на закон.

Съгласно чл. 92, ал. 1 и чл. 93, ал. 1 от Конституцията президентът олицетворява единството на нацията и се избира пряко от избирателите. Председателят на Върховния касационен съд и главният прокурор се назначават от президента по предложение на Висшия съдебен съвет при

условията на чл. 129, ал. 2 от Конституцията. Условията за избирането и освобождаването на тези органи осигуряват тяхната независимост и изключват възможността върху тях да бъде упражняван политически натиск или влияние. Именно начинът на съставяне на тази комисия, която ще взема крайното решение за оповестяване на информацията, създава гаранция за нейната обективност и безпристрастност и изключва възможността тя да бъде политически орган.

Не са основателни твърденията, че § 7 в частта му, с която се създава чл. 4г, противоречи на конституционния принцип на разделение на властите, на чл. 117 и сл. и на чл. 153 от Конституцията, тъй като възлагал на председателя на Върховния касационен съд и на главния прокурор правомощия, каквито те нямали, което пък означавало изменение и допълнение на Конституцията в противоречие с чл. 153. Няма нарушение на чл. 8 от Конституцията и на принципа на разделение на властите, тъй като законът не изема или размества конституционни функции между отделните власти.

Конституционният съд е имал поводи да се произнесе във връзка с разделението на властите и взаимодействието между тях. В Решение No 6 на Конституционния съд от 1993 г. по конституционно дело № 4 за 1993 г., се казва:

“Правното и политическото съдържание на термина “разделение на властите” се състои в това, че държавната власт има три основни сфери на проявление, възложени на три основни системи от органи, които са относително независими един от друг и функционират в определена взаимна връзка. Става дума за трите основни функции на държавната власт, т.е. разграничаване компетентността между трите групи органи, а не някакво тривластие, изключено в управлението на съвременната държава. Научното обяснение изисква да се държи сметка и за това, че няма “китайска стена” между различните власти, че те взаимодействат помежду си и че в последна сметка са прояви на единната държавна власт и суверенитет. Тази е идеята, вложена в чл. 8 от Конституцията...”.

При това комисията по чл. 4г не е съдебен състав и тя няма правомощия на съдебен орган. Това ясно личи от правомощията ѝ, посочени в закона. Не е вярно твърдението в искането, че органи на съдебната власт назначават от своята система други органи на изпълнителната власт - председателят на Върховния касационен съд и главният прокурор не назначават комисията като колегиален орган на изпълнителната власт, а посочват отделни нейни членове. Трайно установена практика при действието на Конституцията от 1991 г. е назначаването на магистрати в централните изборителни комисии за произвеждане на парламентарни и президентски избори, като при това назначаването в тези случаи се извършва от органи извън съдебната власт, каквито са президентът и Народното събрание. Възприемането на твърдението на народните представители, че участието на магистрати в органи извън съдебната власт противоречи на Конституцията би означавало, че изборите, при които са участвали магистрати в изборителните комисии, са произведени в нарушение на Конституцията. Напротив, участието на магистрати в комисията и на представител на президента, както и условията за назначаването и освобождаването на членовете на комисията, създават гаранции за нейната безпристрастност, обективност и независимост.

Конституцията не урежда изчерпателно правомощията на главния прокурор и на председателя на Върховния касационен съд. Член 133 от Конституцията препраща към закон относно организацията и устройството на органите на съдебната власт, който урежда и правомощия на председателя на Върховния касационен съд и на главния прокурор. Ако се приеме, че възлагането на правомощия със закон на председателя на Върховния касационен съд и на главния прокурор е противоконституционно, това би означавало, че текстовете в Закона за съдебната власт и в процесуалните закони в частта им относно правомощията на тези органи са противоконституционни, тъй като допълват и изменят Конституцията.

В искането се оспорва и § 7 в частта му, с която е създаден чл. 4д, като се твърди, че текстът, който предвижда съставяне на работни групи от органи на изпълнителната власт, бил противоконституционен, тъй като министрите и другите ръководители на органите по чл. 4д били представители на управляващата политическа формация и назначените от тях първични комисии щели да изпълняват партийни поръчения.

Считаме, че законът съдържа достатъчно гаранции за обективността и безпристрастността на органите, които ще прилагат закона. Не отговаря на истината твърдението, че работните групи щели да правят субективна преценка. Работните групи извършват само подготвителна работа, но те не взимат решение за разкриване на информацията. Нещо повече, законът не позволява субективна преценка, тъй като в него изчерпателно се посочва какви документи следва да бъдат налице, за да се направи един или друг извод относно дейността на лицето – чл. 5, ал. 2 в редакцията му след изменението с § 8 от ЗИД ЗДДБДС. При това решенията се взимат от комисията по чл. 4г, начинът на съставянето на която гарантира обективността и безпристрастността ѝ, а и всеки гражданин има право на съдебна защита срещу неправомерни действия, извършени в нарушение на закона – чл. 6г, създаден с § 11 от ЗИД ЗДДБДС.

3. Относно твърденията за противоречие на ЗИД ЗДДБДС с чл. 4, ал. 2, чл. 32, ал. 2, чл. 38 и чл. 56 от Конституцията

Според групата народни представители законът противоречи на посочените конституционни текстове и на принципите в преамбюла на Конституцията, че основният закон брани гражданина от злепоставяне, от накърняване на неговото добро име, чест и достойнство.

Въпросът относно съответствието на ЗДДБДС с конституционно гарантираното право на гражданите на информация и с конституционно установеното задължение на държавата да брани гражданите от злепоставяне и накърняване на тяхното добро име, чест и достойнство, е подробно изяснен в мотивите на Решение № 10 на Конституционния съд от 1997 г. по конституционно дело № 14 за 1997 г. По делото също е било

направено искане за обявяване на противоконституционността изцяло на ЗДДБДС, което е отхвърлено от Конституционния съд. В мотивите на решението е посочено, че правото на обществото да получава информация, която представлява интерес за него, е основно конституционно право, закрепено в чл. 41, ал. 1 от Конституцията. При законодателната уредба на правото на информация, какъвто е случаят със ЗДДБДС, държавата е длъжна да се съобрази с ограниченията, посочени в този конституционен текст и да предвиди законови гаранции за защита на изброените в чл. 41, ал.1 от Конституцията конституционни ценности и основни права – правата и доброто име на гражданите, националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала.

Считаме, че ЗИД ЗДДБДС е съобразен изцяло с мотивите в посоченото решение на Конституционния съд. Законът урежда подробно условията и реда за разкриване на информация и правото на съдебна защита на гражданите и не свързва разкритата информация с каквито и да било отрицателни последици или ограничаване на правата на лицата, чийто имена са разкрити по определения ред. Не е вярно твърдението в искането, че законът създавал условия за преследване на гражданите поради техните убеждения в противоречие с чл. 38 от Конституцията. Едно от достойнствата на закона е, че той не съдържа оценъчен момент и не налага по законодателен ред определен морален извод, като същевременно предвижда огласяване на достатъчно данни, за да може всеки гражданин да прецени от гледна точка на собствения си морал и възгледи във всеки отделен случай дали извършваната дейност е била достойна за уважение или е била укорима. Следователно не може да се твърди, че законът накърнява достойнството и правата на личността и нарушава чл. 4, ал. 2 и чл. 38 от Конституцията. Напротив, той само осигурява възможност на гражданите да получат еднаква по форма и съдържание информация. Достойнството и доброто име на гражданите биха могли да бъдат накърнени само ако те са се занимавали с противообществена и укорима дейност, поради което не желаят

обществото да узнае за това. Считаме, че в този случай не законът, а тяхната съзнателна дейност е накърнила достойнството и доброто им име, както и че при съпоставянето на техния интерес с правото на обществото на информация следва безспорно да се даде предпочитание на правото на обществото на информация.

Твърденията за противоречие с чл. 32, ал. 2 от Конституцията са несъотносими със закона – от една страна този конституционен текст допуска изключения, предвидени в закон, а от друга, ЗИД ЗДДБДС не предвижда следене, фотографиране, филмиране, записване на лицата, чийто имена ще се разкриват при условията и по реда, предвидени в него.

В искането се твърди, че понятието "облагодетелствани лица", използвано в § 7, § 8, § 21 и др. било толкова "разтегливо", че давало възможност за субективна преценка и за злепоставяне на лицата по такава преценка. Не споделяме това твърдение на народните представители, не само в частта му относно злепоставянето по посочените вече съображения, а и в частта му за субективната преценка. В чл. 5, ал. 3 от Закона за достъп до документите на бившата Държавна сигурност и бившето Разузнавателно управление на Генералния щаб в редакцията му след изменението с § 8 от ЗИД ЗДДБДС изчерпателно са изброени документите, които трябва да са налице за установяване на качеството на облагодетелствано лице, което не оставя място за субективизъм. При това тези лица, както и всички останали, разполагат със съдебна защита по чл. 6г, създаден с § 11 от ЗИД ЗДДБДС .

Според групата народни представители чл. 3, ал. 1, б. "е" от Закона за достъп до документите на бившата Държавна сигурност и бившето Разузнавателно управление на Генералния щаб в редакцията му след изменението с § 5 от ЗИД ЗДДБДС бил в противоречие с чл. 31, ал. 3 от Конституцията, съгласно който обвиняемият се смята за невинен до установяване на противното с влязла в сила присъда. Това твърдение също не може да бъде подкрепено. ЗДДБДС не предвижда като последица лицата по чл. 3, ал. 1, б. "е" да се смятат за виновни или осъждани за

престъплението, за което срещу тях е било образувано предварително производство независимо от прекратяването на производството. Напротив, тези лица са и остават неосъждани за това деяние и нищо не се променя в тяхното съдебно минало. ЗИД ЗДДБДС разглежда това обстоятелство единствено като едно от условията за разкриване на информацията, предвидена в закона, за тези лица, но не и с каквито и да било други последици, включително и с последиците, които законите свързват с осъждането.

Не е основателно и твърдението, че в закона (§ 3, с който е изменен чл. 2, § 5, с който е изменен чл. 3, ал. 1, т. 1, § 8, с който е изменен чл. 5, ал. 1, т. 1) се давали произволни тълкувания на писмените доказателства и лице, което фигурирало в някакви документи, щяло да бъде zlepоставено независимо от това, че няма доказателства за сътрудничество. Законът изчерпателно и подробно изброява документите, въз основа на които се приема за установено дали лицето е било щатен сътрудник, нещатен сътрудник или облагодетелствано лице (чл. 5, ал. 2 и сл. в редакцията им след изменението с § 8 от ЗИД ЗДДБДС) и тези документи напълно съответстват на легалните определения в § 1 от Допълнителните разпоредби в редакцията му след изменението с § 21 от ЗИД ЗДДБДС. Нещо повече, законодателят е създал изрична защита на лицата, по отношение на които липсват достатъчно данни за установяване на сътрудничеството им и това ясно личи от процедурата, уредена в чл. 5, ал. 3 и сл., и от изричния текст на чл. 5, ал. 4, както и от забраната за публикуване в доклада по чл. 3, ал. 1, т. 3 на имената на лицата по чл. 3, ал. 4 в редакциите им след влизане в сила на ЗИД ЗДДБДС.

Според групата народни представители засегнатите граждани били лишени от правото си на защита, включително и съдебна, в противоречие с чл. 56 от Конституцията. Това твърдение е не само необосновано, а и невярно – с § 11 от ЗИД ЗДДБДС е създаден чл. 6 г, съгласно който лицата, чийто имена са включени в доклада по чл. 3, ал. 1, т. 3 в противоречие с този закон, могат да предявят срещу комисията по чл. 4, ал. 1 иск за

обезщетение по реда на Закона за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани.

4. Относно твърденията за противоречие на ЗИД ЗДДБДС с чл. 6 от Конституцията

В искането се твърди, че ЗИД ЗДДБДС противоречи на чл. 6 от Конституцията, тъй като създавал “дискриминация, “фактическа лустрация спрямо конституционно гарантираните права на гражданите да бъдат избирани или назначавани на определени длъжности в държавата”. Като конкретен пример за това противоречие се сочи § 23 от закона.

Член 6 от Конституцията забранява установяването на ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние. Не става ясно от искането кое от изчерпателно изброените в конституционния текст основания народните представители съзряха в ЗИД ЗДДБДС и конкретно в § 23 от закона. § 23 урежда хипотези на несъвместимост между длъжности и дейности, а не ограничава правата на гражданите. Всеки може да направи избор дали да заеме една или друга публична длъжност, съответно дали да извършва публична дейност, или да сътрудничи на службите за сигурност. Възприемането на твърдението на народните представители, че това ограничава правата на гражданите в противоречие с Конституцията, би означавало, че всички закони, които установяват несъвместимост при заемането на определени длъжности, като например чл. 132 от Закона за съдебната власт, чл. 7 от Закона за държавния служител, чл. 41 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и др., са противоконституционни.

5. Относно твърдението за противоречие с преамбюла, чл. 1 и чл. 9 от Конституцията

Според групата народни представители разкриването на “досиетата” по този начин пряко засягало националната сигурност на държавата, а

философията, духът и текстовете на закона били пряко насочени срещу националната сигурност и държавността.

Законът създава достатъчно гаранции за опазването на националната сигурност и това ясно личи от текстовете, включени в него – чл. 3, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 3, ал. 4 в редакцията след изменението им с § 5 от ЗИД ЗДДБДС, чл. 4д, ал. 3, т. 1 и ал. 4 и чл. 4ж след създаването им с § 7 от ЗИД ЗДДБДС. Предвидените в закона механизми и процедури осигуряват опазване на информацията, необходима за националната сигурност, като същевременно дават възможност на обществото да реализира своето конституционно прогласено право на информация.

Законът не отрича приемствеността в специализираните служби и това също е ясно от чл. 3, ал. 2, т. 1 в редакцията след изменението му с § 5 от ЗИД ЗДДБДС.

Доводът в искането, че било възможно завеждане на много дела срещу Република България в Международния съд за правата на човека в Страсбург, е неубедителен и несъотносим към искането – ако народните представители считат, че законът не съответства на общопризнати норми на международното право и на международните договори, по които Република България е страна, те би трябвало да направят и искане по чл. 149, ал. 1, т. 4 от Конституцията за обявяване на несъответствие на закона с такива норми или договори.

В заключение и с оглед посоченото дотук считаме, че искането на групата народни представители за установяване на противоконституционността изцяло на Закона за изменение и допълнение на Закона за достъп до документите на бившата Държавна сигурност (ДВ, бр. 24 от 2001 г.) или алтернативно на отделни разпоредби от закона, посочени в искането, е неоснователно и следва да бъде отхвърлено.

МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ:

